

2.2 Įterpiniai ir įspraudai. Jų vartojimas

! Įsidėmėkite!

ĮTERPINIAI su kitais sakinio žodžiais nėra susiję klausimais, t. y. gramatiškai, todėl nelaikomi sakinio dalimis.

ĮSPRAUDAI artimi įterptiniams žodžiams, tačiau labiau nutolę nuo pagrindinės sakinio minties. Įspraudai dažniausiai prilygsta įterptiniams žodžiams.

Įterpiniais dažniausiai eina šie žodžiai ir posakiai: *be abejo, žinoma, rodos, matyt(i), žodžiu, mūsų nuomone, mano galva, laimei, mūsų džiaugsmui, deja, atvirai kalbant, pavyzdžiui, vadinasi, kaip žinote, kaip minėta* ir kt. Pvz.:

Žinoma, čia gali dalyvauti visi norintys. **Mano nuomone**, ši vasara bus šilta ir saulėta. **Atvirai kalbant**, nemanau, jog tai tiesa. **Anot Mariaus**, stovykla vyks penkis dienas.

Įterpiniai turi **savitą intonaciją** – jie sakomi kiek greitesniu tempu nei kiti sakinio žodžiai ir išskiriami pauzėmis. Rašant jie paprastai išskiriami kableliais. Jei įterpiniais reiškiamos papildomos pastabos, jie gali būti skiriami skliausteliais, brūkšniais.

Reikia turėti galvoje, kad tas pats žodis vienu atveju gali būti įterpinys, kitu – eiti kuria nors sakinio dalimi. Pvz.:

Herkus, rodos, negaluoja (įterpinys). **Herkus atrodo išblyškęs** (sudurtinio tarinio jungtis).

1. Sugalvokite ir užrašykite penkis sakinius su įterpiniais.

2.2 Įterpiniai ir įspraudai. Jų vartojimas

ĮTERPINIAI GALI REIKŠTI:

- **autorius įsitikinimą, tikrumą** (*aišku, savaime aišku, aiškus daiktas, be abejo, suprantama, teisybė...*), abejojimą ar spėjimą (*rodos, atrodo, matyt(i), regis, galimas daiktas, ko gero...*), pvz.:

Regis, neklydai, čia tikrai gali augti laukinės aguonos. Savaime aišku, nieko nelaukęs, Simas ėmėsi iniciatyvos.

- **minčių šaltinį, nuomonę** (*anot jo, mūsų duomenimis, mano nuomone, mano galva, pasak žvejų, kaip rašė laikraščiai...*), pvz.:

Anot senelio, čia tekėjo upė. Parke, mūsų duomenimis, žaliuoja pusšimtis eglių ir tuzinas pušų.

- **minčių eilę ir tarpusavio santykį, išvadą** (*pirma, antra, trečia, be to, atvirkščiai, pavyzdžiui, vadinasi...*), pvz.:

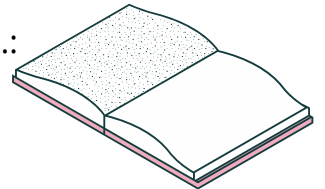
*Visi negalėjome sulaukti kelionės: **pirma**, dar niekuomet neteko keliauti traukiniu, **antra**, tai bus pirmoji mūsų grupės kelionė kartu. Bet neabejoju tavim. **Atvirkščiai**, esu įsitikinęs, kad tu esi teisus.*

- **emocinį reagavimą** (*laimėi, mūsų džiaugsmui, nelaimei, deja...*), pvz.:

Mūsų džiaugsmui, koncerte pasirodė ir Emilija. Deja, visi lėktuvo bilietai buvo išparduoti;

- **kontakto su pašnekovu siekį** (*žiūrėk, matai, patikėk, supranti*), pvz.:

Matai, buvau teisus. Patikėk manim, visuomet taip nutinka.

- **papildomą pastabą**, pvz.:

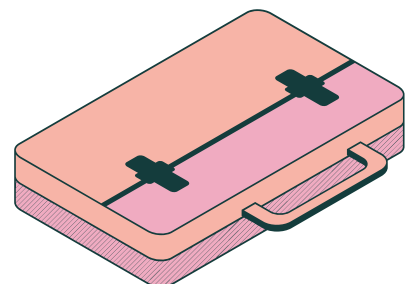
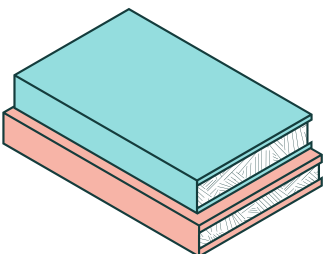
*Mūsų klasėje – galėjai pajauti įžengęs – visi nusiteikę draugiškai. Saulytė (**taip klasiokę Saulę vadino visi bendraklasiai**) visuomet pasitikdavo su šypsena.*

ĮTERPINIŲ VARTOJIMAS

Įterpinio reikšme **niekada nevartojamas prievaismis *matomai*** (= matyt, turbūt, tikriausiai): *Šiandien, **matyt**, jau nebespėsiu* (nevartojama: *Šiandien, **matomai**, jau nebespėsiu*).

Kaip įterpiniai nevartotini šie žodžiai:

matomai* (= *matyti*), *regimai* (= *regis*), *reiškia* (= *vadinasi*): *Reiškia* (= *Vadinasi*), *aš pavėlavau?

2.2 Įterpiniai ir įspraudai. Jų vartojimas

1. Raskite įterpinius ir nustatykite jų reikšmę. Prisiminkite, kad jie gali reikšti: emocinį reagavimą, išvadą, minčių šaltinį, autoriaus įsitikinimą ir kontakto su pašnekovu siekį.

1. Anot režisieriaus, pasirodymas negali būti tiksliai apibrėžtas laike.
2. Galima sakyti, kad šis patiekalas yra vegetariškas.
3. Kita vertus, šis paviršius yra stiklinis, tad panašu, kad jis greitai susibraižys.
4. Mokslininkų teigimu, net 27 procentus sveikatos būklės lemia mityba.
5. Antra vertus, džiugu matyti, kad komanda yra stipri ir gali dalyvauti varžybose.
6. Negana to, ši dvikova ir taip intriguoja, nes susitinka dvi geriausios tenisininkų komandos.
7. Kaip praneša sinoptikai, ketvirtadienį prasidės orų permainos.
8. Nutarime pabrėžiama, kad Juozas Tumas-Vaižgantas yra viena ryškiausių XX amžiaus asmenybių.
9. Kitaip tariant, pripažįstu, kad tai visai įmanoma.
10. Man regis, šokis ir muzika šiuo aspektu yra labai artimi.

2. Parašykite po sakinį su įterpiniais, kurie reiškia: įsitikinimą, minčių eilę, tarpusavio santykį, kontakto su pašnekovu siekį ir emocinį reagavimą. Laikykitės eiliškumo!

01

02

03

04

05

Rašymui

A series of 20 horizontal dashed lines for writing.

2.2 (Įsi)vertinimas

Apmąstykite, kaip sekėsi atlikti užduotis.

Aprašykite ir iliustruokite užduočių sunkumą ir savo darbo ypatybes.

Užduotys sunkios, daug ko
nesupratau.

Prireikė pagalbos.

Atlikau savarankiškai.

A hand-drawn writing area with a white background and a black border. At the top, there are five small circles and a larger circle with a face. Below these are several horizontal lines for writing. The bottom right corner is folded over.